

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 2 iyun 2016-cı il Cümə axşamı № 119 (6440) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

4 iyun qiyamı və "cəbhəkratlarla partokratlar" iqtidarı...

Elçibəy hakimiyyətində təmsil olunanlardan iyun qiyamının ildönümündə yeni açıqlamalar ve etiraflar...

yazısı səh.7-də

Obamanın İlham Əliyevə məktubunda ilginc məqam - "enerji lideri"

yazısı səh.6-da

"Azərbaycanın nefti və qazı Avropa üçün həyatı əhəmiyyətə malikdir"

yazısı səh.9-da

GAP Rəsul Quliyevdən salamlarla "Yeni Müsavat"ı ziyarət etdi

yazısı səh.3-də

Azərbaycanda "ASAN Viza" sistemi yaradılır

yazısı səh.10-da

İŞİD-in Bakıdakı əsas hədəfi olan Şeyx necə qorunur...

yazısı səh.5-də

Elçibəy Heydər Əliyevi Bakıya niyə çağırmışdı - 23 il sonrakın cavabları

yazısı səh.6-da

Almaniya bundestağı "erməni soyqırımı"na dair qanun layihəsini müzakirəyə çıxarır

yazısı səh.8-də

Türkiyə-Azərbaycan hərbi təlimləri dünya mediasında - ermənilər təşvişdə

yazısı səh.5-də

Dolların iyun gözləntisi...

yazısı səh.13-də

Bir həftənin gəlininin qətli ilə bağlı yeni iddialar

yazısı səh.15-də

Xarici borclanma - siyasi asılılıq, yoxsa üstünlük?

yazısı səh.12-də

Xəbər
Aeroportda əməliyyat; külli miqdarda dolları ölkədən çıxarmaq istəyən şəxs tutuldu
yazısı səh.2-də

Bakı - Vaşinqton münasibətlərində yeni dönəm

ABŞ-DAN AZƏRBAYCANA BÖYÜK DƏSTƏK, "AZƏRBAYCAN" DAN U DÖNÜŞÜ...

Amerika Azərbaycanı enerji lideri və etibarlı tərəfdaş elan etdi - Bakıya mühüm reverans və siyasi avans; bu həm də prezident İlham Əliyevə "islahatlara davam et, yanındayıq!" mesajıdır...

yazısı səh.9-da

Seyxin qardaşının adı keçən cinayət işinin yeni detalları - şok faktlar

Məhbəsdə olan iş adamı Müğdət Həsimov Cavanşir Paşazadə ilə imzaladığı müqaviləni ortaya çıxardı

yazısı səh.4-də

Şahin Cəfərli:
"Türkiyə-Rusiya barışı üzrxahlıq və təzminat tələbləri ilə alınmayıcaq"

yazısı səh.3-də

Novruz Məmmədov:
"Sərkışyan o torpaqları qulağının dibini kimi görməyəcək"

yazısı səh.11-də

Cahangır Hacıyev
azadlığa gedən yolun başlangıcında

yazısı səh.10-da

Prezident İlham Əliyev Almaniyaya gedəcək

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Almaniyaya səfərə gedəcək. ANS PRESS-in Türkiyənin "Habertürk" saytına istinadla verdiyi məlumatə görə, İlham Əliyevin Berlin səfəri iyunun 7-nə planlaşdırılıb.

İlham Əliyevin səfəri barədə ilk dəfə Almaniya kanseri Angela Merkel məlumat vermişdi. O, aprelin 6-da Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanla Berlində keçirdiyi görüş zamanı İlham Əliyevin iyun ayında Almaniyaya səfər edəcəyini demişdi.

Merkel İlham Əliyevlə səfər barədə razılığa gəldindiyini desə de, səfərin dəqiq gününü açıqlamamışdı. "Biz onun nöqtəyi-nezərində problemləri müzakirə edə bilərik", - deyə Merkel İlham Əliyevin səfəri barədə danışarkən bildirib.

President Almaniyaya son dəfə bu ilin fevral ayında səfər edib. Həmin vaxt o, Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edib.

İlham Əliyev səfər çərçivəsində iştirak etdiyi "Neftin qiyətinin aşağı düşməsi geopolitikası üzrə enerji siyaseti" mövzusunda dəyirmi masada maraqlı çıxış ilə yadda qalmışdı.

"Bizim üçün bu, müstəqilliyimizin gücləndirilmesi və ölkəmizin müvəffəqiyyət qazanmasının yollarının tapılması mənəsinə daşıyırı. O vaxtdan bəri iyirmi il ötüb və biz nəinki neft-qaz sahəsində böyük investisiyaları cəlb etməyi və önəmli neft və tezliklə təbii qaz istehsalçısına və ixracatçısına çevirilməyi bacarıq, eyni zamanda neft-qaz sahəsindən eldə etdiyimiz gəlirləri əsasən qeyri-neft sektoruna, xüsusilə infrastrukturaya yatıra bildik.

Buna görə də bizim neft amilindən asılılığımız ödən 5-10 il ərzində əhəmiyyətli dərəcədə azalıb", - dövlət başçısı vurğulayıb.

Elçin Həsənov

Jurnalistə hökm oxundu

Bakı şəhər Nizami Rayon Məhkəməsi jurnalist Elçin Həsənov barəsində xuliqanlıq ittihamı ilə hökm çıxarib. (azadliq.org) Məhkəmə soyuq silahla töredilən xuliqanlıq ittihamını dəha yüngül maddəyə tövüsif edərək, aylıq maasının 20 faizi tutulmaqla, E.Həsənovu 1 il islah işlərinə colb edib. Prokurorluq isə E.Həsənovun 3 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsinə istəmişdi.

Vəkil Fariz Namazlı deyib ki, müdafiə tərəfi hökmələ razi deyil, şikayət verməyə hazırlaşırlar. Vəkilin bildirməsinə görə, ittihamın heç bir hüquqi əsası yoxdur və müdafiə tərəfi tam bərəət almaq niyyətindədir.

F.Namazlı düşünür ki, istintaq qərəzlə olub. Vəkil buna nümunə kimi xuliqanlıqla bağlı işi Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəesinin aparmasını göstərib. Bundan əlavə, o deyib ki, insidentin şahidleri yoxdur. Bütün ittiham zərərcəkənin ifadesi üstündə qurulub: «Bu zaman məhkəmənin gedidiçi E.Həsənovun soyuq silahdan istifadə etməsi müləhəzisi inkişaf etdirildi. Bunu nə zərərcəkənin özü, nə də məhkəmə-tibb ekspertizası təsdiq edir. Bu hal soyuq silahdan istifadə ittihamını daha yüngül maddəyə tövüsif etməyə səbəb olub», - deyə vəkil qeyd edib.

Jurnalistin indi üzləşdiyi 221.1-ci maddə amnistiyaya düşür. Amma vəkilin izahına görə, məhkəmə qərarı 20 gündən, yəni amnistiyə aktı icraya başladıqdan sonra qüvvəyə minəcəyindən, bu, E.Həsənova şamil edilməyəcək.

E.Həsənov ötən il keçmiş «Asiya» agentliyinin başçısı Cəfər Cəfərovun ona basqı göstərməsi ilə bağlı şikayət edib. Sonradan bu şikayət onun özüne qarşı çevrilib. Cəfər Cəfərov da indi dələduzluqda ittiham edilir.

Bu ilin martında E.Həsənova qarşı 221.1 maddə ilə cinayət işi açılıb. Daha sonra bu ittiham daha ağır maddə ilə 221-3 (sosyuq silah tətbiq etmək xuliqanlıq törətmək) əvəzənləib.

E.Həsənov Sumqayıtda neşr edilen «Yüksəliş Naminə» qəzetinin redaktor müavinidir. Bundan əlavə, AXCP Ali Məclisinin üzvüdür.

"Həmsədrlerin əsas məqsədi Vyanada əldə olunan irəliliyi inkişaf etdirməkdir"

"Həmsədrlerin əsas məqsədi Vyanada əldə olunan irəliliyi daha da inkişaf etdirməkdir, habelə hərtərəflili sülh sazişi üzrə danışqlara nail olmaqdır".

APA-nın məlumatına görə, bunu ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta Dağılıq Qarabağ üzrə danışqları şəhər edərən deyib.

Ötən gün həmsədrlerin Brüsselde Elmar Məmmədyarovla görüşdüyüն xatırladan səfir vəsitiçilərin sabah Ermənistan xarici işlər naziri ilə görüşəcini əlavə edib.

Qeyd edək ki, Dağılıq Qarabağ münaqışının müasir mərhəlesi 1988-ci ildə Ermənistan SSR-in Azərbaycan SSR-ə qarşı ərazi iddiaları əsasında başlayıb. 1991-1994-cü illərdə Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ ərazisi uğrunda Ermənistanla Azərbaycan arasında şiddetli müharibə baş verib. Nəticədə Azərbaycan ərazilərinin 20 faizi - Dağılıq Qarabağ və ətraf 7 inzibati rayon (Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıllı, Qubadlı, Zəngilan) Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunub, 1 milyondan artıq insan qəçqin və məcburi kökünlərə əsasən qeyri-neft sektoruna, xüsusilə infrastrukturaya yatırıldı.

yatlar 1994-cü ilin may ayında 1996-ci ilin dekabrından onun Rusiya, ABŞ və Fransadan ibarət həmsədrlik institutu fəaliyyətə başa çatıb.

Dağılıq Qarabağ münaqışının həlli ilə ATƏT-in Minsk Qrupu məşəğ olur. Qrup ATƏT-in Nəzirler Şurasının 1992-ci ilin 24 martında Helsinkide keçirilmiş 1993-cü ildə qısa fasılələrə qəbul edilmiş 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri, o cümlədən BMT Baş Assambleyası, AŞ PA, ATƏT, İƏT və digər təşkilat və qurumların qətnamələri mövcuddur.

Ermənistan qoşunlarının Dağılıq Qarabağdan qeyd-şərtlərə əsasında bağışlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qısa fasılələrə qəbul edilmiş 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri, o cümlədən BMT Baş Assambleyası, AŞ PA, ATƏT, İƏT və digər təşkilat və qurumların qətnamələri mövcuddur.

Bakının mərkəzi prospektində hərəkət məhdudlaşdırılır

Bakıda iyunun 17-19-da keçiriləcək "Formula-1" Avropa Qran-Prisi ilə əlaqədar hərəkət məhdudlaşdırılır. Bəzən əsasən qeyri-səmimi cavabları və hərəkətləri ilə yanaşı, trek ətrafında evvelcədən müəyyənəldirilmiş yerlərdə tribunalar quraşdırılır.

Sonuncu tribunanın - Azənəft dairəsi üzərində inşa olunacaq eyniadlı tribunanın quraşdırılmasına iyunun 2-dən etibarən start veriləcək. Bu barədə Bakı Şəhər Halqası Əməliyyat Şirkətindən "Report" a daxil olan məlumatda bildirilib.

Məlumatata görə, tribunanın quraşdırılması ilə bağlı iyunun 1-dən 2-ne keçən gecə saat 01:00-da Neftçilər prospektinin Azneft dairəsinə düşən hissəsində neqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılacaq.

Bəzən əsasən qeyri-səmimi cavabları və hərəkətləri ilə yanaşı, trek ətrafında evvelcədən müəyyənəldirilmiş yerlərdə tribunalar quraşdırılır. Məlumatata görə, tribunanın quraşdırılması ilə bağlı iyunun 1-dən 2-ne keçən gecə saat 01:00-da Neftçilər prospektinin Azneft dairəsinə düşən hissəsində neqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılacaq.

Xatırladaq ki, iyunun 14-21-də Bakı Şəhər Halqasının keçidiyi küçələrdə neqliyyatın hərəkəti dayandırılacaq. Yalnız əvvəlcədən təyin olunmuş zonalara giriş icazəsinə göstəren müvafiq nişana sahib neqliyyat vəsitiçilərinin bu zonalara girişinə ancaq gecə saatlarında (saat 00:00-dan 06:00-dək) icazə veriləcək.

Bakı aeroportunda əməliyyat

Külli miqdarda dolların ölkədən çıxarılmasının qarşısı alındı

Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəesinin əməkdaşları külli miqdarda valyutanın qacaqmalılıq yolu ilə ölkə ərazisindən çıxarılmasının qarşısını alıblar. Dövlət Gömrük Komitəsindən "Xəzər xəbər" bildirilib ki, idarəyə qabaqcadan ələrən bir qrup şəxs tərəfindən külli miqdarda xarici valyutanın qacaqmalılıq yolu ilə ölkədən çıxarılması barədə əməliyyat məlumatı daxil olub.

Məlumatata əsasən Bakı-Dubay aviareysi ilə gedən sərnişin, Azərbaycan Respublikası vətəndaşı gömrükçüler tərəfindən nəzarətə götürülüb. Gömrük və sərhəd nəzarətindən keçən Azərbaycan vətəndaşı gömrükçüler tərəfindən saxlanılaraq mütləq qaydada bəyən etməli olduğu mallar barədə şifahi sorğu-sual edilib. Həmin şəxsin qeyri-səmimi cavabları və hərəkətləri gömrükçülərdə şübhə doğurduğundan el yündə və üzərində müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq tekrar yoxlama aparılıb.

Yoxlama zamanı həmin şəxse məxsus bel çantasının cibindən bəyən etmədən gömrük serhadından keçirməyə cəhd göstərdiyi 396 ədəd hər biri 100 ABŞ dolları nominalında, şəxsi yoxlama zamanı isə əynindən şalvarın sağ cibindən 8 ədəd hər biri 100 ABŞ dolları nominalda olmaqla cəmi 40 min 400 ABŞ dollar aşkar edilərək hal şahidlərinin ittişti ilə protokol assasında götürülüb.

Faktla bağlı Dövlət Gömrük Komitəsinin İstintaq İdarəesində araşdırma aparılır.

"Qaya Metbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əger siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisiñizə çatdırılmasını;

- Metbuati aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım geldikdə dəyişikliklər etmək;

On başlıcası ayda 26 dəfə neşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abune yazılıma üçün uzağa getmek lazımdır.

Teləfonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

"Stop-Metsamor" la bağlı kampaniya beynəlxalq miqyas alı

Türkiyə, İsrail, Ukrayna, İran, Belarusiya, Rusiya, Qazaxstan, Ermənistan, Gürçüstən və Azərbaycan QHT-lərinin iştirakı ilə "Stop-Metsamor" QHT-lərin beynəlxalq koalisiyasının təsis konfransı keçiriləcək. Bu barədə musavat.com-un eldə etdiyi xəbərə görə, 2 iyun 2016-cı il, saat 11:00-da başlayacaq konfransda 1976-cı ildə istifadəyə verilmiş və artıq istismar müddəti bitmiş Metsamor AES-in region üçün töretdiyi təhlükə ilə bağlı yerli və beynəlxalq ekspertlərin məruzələri dinləniləcək.

Toplantının sonunda Metsamor AES-in bağlanmasına nail olmaq üçün koalisiya yaradılacaq və beynəlxalq ictimaiyyət müraciət qəbul olunacaq.

Köçəryandan etiraf: "Azərbaycan ordusu bizə çox problem yaşatdır"

"Azərbaycan ordusunun silahlarının keyfiyyətə üstün olması sırr deyil. Bunu bilmək başqadır, döyüş meydandasında qarşılaşmaq isə başqa".

Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə erməni KIV-ə müsahibəsində Ermənistanın sabiq prezidenti dördgünlük müharibəni şəhər edəkən deyib.

"İroniya ondan ibaretdir ki, KTMT üzvü olan, ərazisində Rusiyanın hərbi bazası yerləşən Ermənistan rəqibinə silahın keyfiyyəti cəhətdən ududu. Cəmiyyətin ağırlı reaksiyası burada aydınlaşdır. Hami istəyirdi ki, Rusiya ilə hərbi ittifaq bu balansı qoruyub saxlamaya zəmanət versin. Digər tərəfdən isə Ermənistanın Qaraağdakı təhlükəsizliyini qoruya saxlaya bilsin".

Ermənistanın sabiq prezidenti hesab edir ki, herbi münaqışının keşkinleşməsi Rusiya üçün sərfəli deyil, bu onu vəsitiçilər arasında çətin seçim qarşısında qoyur.

"Ən yeni hərbi silahlarla hückuma keçməklə Bakı hərbi balansı pozdu. Bu niyə baş verdi? Bu hadisələrin qarşısını almaq mümkün idimi? Bu suallar uzun müddət müzakirə predmeti olaraq galacaq.

Ermənistan müqavilənin yerinə yetirilməsini dayandırmaçı idi. Bunun üçün kifayət qədər dəlillər var. Dəlillər kifayət qədər çoxdur. Mənə bir şey aydınları: hakimiyət var gücü ilə bunun qarşısını almağa çalışıdım, amma bunu etmək mümkün olmadı. Buna görə də qiyatləndirməkdən çəkinirəm", - deyə Köçəryan əlavə edib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan bir sıra hərbi surətlərin alınmasına hazır deyildi.

"Artıq iki ildir ki, düşmən ordusu bize çox problemlər tərəfdər. Çünkü bütün silahlarla təchiz edilib. Ordunu gecə görmə cihazları, rabitə vəsitiçiləri, fərdi mühafizə vəsitiçiləri ilə təchiz etmək üçün bize nə mane olurdu? Bu boşluqları aradan qaldırmak lazımdır və bu istiq

• yunun 1-də Gələcək Azərbaycan Partiya-sının idarə Heyətinin üzvləri, partiya sədri Ağasif Şakiroğlu başda olmaqla, "Yeni Müsavat" qəzətini ziyarət ediblər. Onlar qəzətin baş redaktoru Rauf Arifoğlu ilə görüşərək, gəlişlərinin məqsədlərini açıqlayıblar.

A.Şakiroğlu bildirib ki, "Yeni Müsavat" qəzeti və onun saytları ölkənin əsas informasiya tribunasıdır və GAP bu tribunadan daha səmərəli yaranınmaq niyyətindədir. Gənc partiya sədri deyib ki, rəhbərlik etdiyi qurum yaxın gələcəyə dair ciddi siyasi iddialar daşıyır və buna görə də ölkənin media sektorunu ilə əlaqələrin yenidən qurulmasına diqqət verir.

Partiya sədrinin müavini Ağa Abdullaoğlu deyib ki, o, 25 ildən çoxdur ki, "Yeni Müsavat" qəzətini oxuyur və bu qəzətin, onun kollektivinin bütün manevr və fealiyyətlərini təqdir edir. A. Abdullaoğlu GAP-in gənc liderinə böyük ümidi bəslədiklərini də xüsuslu qeyd edib. GAP rəhbərliyinə daxil olan digər şəxslər də məqsəd və məramlarından danışaraq, bildiriblər ki, hədəfləri mərkəzi bir ideoloji xətə hakimiyətə doğru irələməkdir.

GAP Rəsul Quliyevdən salamlarla

"Yeni Müsavat" i ziyaret etdi

"Yeni Müsavat" media qrupunun rəhbəri R. Arifoğlu bildirib ki, ölkədə fealiyyət göstərən istənilən siyasi quru-

ma, QHT-lərə, ən müxtəlif təsisatlara indiye qədər tribuna veriblər, bundan sonra da arzu edən hər şəxs və təşkilat

öz sözünü rəhbərlik etdiyi media quruluşlarında deye biler. R. Arifoğlu partiya funksionerlərinə qəzetlərin funksiya və vəzifələri haqqında da məlumat verib, Azərbaycanın siyasi sferasında jurnalistlərə olan münasibəti təqnid edib: "Biz her kəsin xidmətindəyik, lakin heç bir siyasi lider və təşkilatın xidmətçisi deyilik, olmamalıyiq".

Səmimi atmosferdə keçən görüşdə qonaqlar və media təmsilçiləri Dağlıq Qarabağ problemi, cəbhədəki gərginlik və ölkəmizin digər mühüm məsələlərini də müzakirə ediblər.

Qeyd edək ki, GAP hazırda Amerikada mühacirətdə yaşayan eks-spiker Rəsul Quliyev yaxın və hətta bəzi iddialara görə, onun bilavasitə idarə etdiyi partiyadır. GAP rəhbərliyinə görüşdə R.Quliyevin salamlarını və arzularını da qəzet rəhbərincən çatdırıb.

□ Cəvansir ABBASLI
Fotolar: İlkin ZƏFƏRLİNİNDİR

Türkiyə-Rusiya barışığı hansı halda mümkündür? Şahin Cəfərli: "Üzrxahlıq və təzminat tələbləri ilə bu iş alınmayacaq"

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Rusiya prezidenti Vladimir Putinin "Türkiyə ilə əlaqələri bərpa etmək istəyirik" açıqlamasına münasibət bildirib. Ərdoğan Rusyanın Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşdırılması ilə bağlı irəli sürdüyü fikirlərə mövqeyini açıqlayaraq deyib ki, Rusiya ilə münasibətlərin yaxşılaşdırılması vacibdir. Ancaq Türkiyə müttəhimlər kürsüsündə eyleşən ölkə deyil: "Türkiyə münasibətləri korlayan ölkə deyil. Biz Rusiya ilə əlaqələrin yaxşılaşdırılmasında maraqlıyıq. O zaman adam düşünməyə vədar olur ki, görəsən, niyə rusiyalı pilotun sohvi Türkiyə ilə münasibətlərin bu dərəcədə qurban verilməsinə səbəb oldu".

Hər iki prezent münasibətlərin normallaşmasını istediklərini dilə gətirəs də Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov münasibətlərin bərpa olunması üçün Türkiyənin üzr istəməsi və təzminat ödəməsi şərtini irəli sürür.

Bəs belə bir durumda Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin düzələcəyi gözlənilir? Türkiyə Lavrovun üzr və təzminat şərtini qəbul edəcəkmi və etməlidirmi? Bu şərt olmadan münasibətlərin normallaşdırılması mümkünürmü?

Siyasi analistik Şahin Cəfərli "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, Rusiya

Şahin Cəfərli

presidenti Vladimir Putinin Yunanistana sefəri zamanı Türkiyə ilə münasibətlərə dair verdiyi açıqlama münasibətlərin düzələcəyinə ümid yaratmışdı. Güman olunduğu, Rusiya rəhbərliyi mövqeyini yumşaldıb və tərəflər tezliklə ortaq məxrəcə gələ biləcək. Lakin xarici işlər naziri Sergey Lavrovun yenidən Rusyanın əvvəlki şərtlərini təkrarlaması, hətta Türkiyədən İraqdakı herbi kontingen-tini çıxarmasını tələb etməsi hər şeyi sıfır nöqtəsinə qaytarıldı: "Paralel olaraq, Türkiyə XİN-in Rusiyani Suriyanın idlib şəhərində mülki obyektləri

qoyması, necə deyərlər, işi yoxuşa sürməkdir. Ərdoğan üzr istəyərsə, şəxsi reputasiyasına ciddi zərbə dəyer və daxildəki opponentləri bundan yararlanı bilər. Bu səbəblə, ondan üzrxahlıq gözlemek əbəsdir".

Eksperitin sözlərinə görə, əslində Türkiyə tərəfinin münasibətləri normallaşdırmaq barədə təklifi konstruktiv təklifdir. Ankara iki arasında diplomatlardan ibarət işi qrup yaradılmasını və problemi çözüm yollarının o qrup daxilində axtarılıb tapılmasını təklif edir. Rusiya isə bu təklifi qəbul etməyəcəyini bildirir: "Bu, qeyri-konstruktiv mövqedir. Münasibətlər bərpa olunacaqsa, heç bir tərəfin qüruruna toxunmadan, bərabərhüquqlu şəkildə bərpa olunmalıdır. Üzrxahlıq və təzminat tələbləri ilə bu iş alınmayacaq".

Ümumiyyətə, Rusiya rəsmilərinin açıqlamalarına diqqət yetirdikdə, Türkiyəyə qarşı aşağılama, yuxarıdan aşağı baxma tendensiyasını hiss etmək olur. Üzrxahlıq tələbi də, bir növ, Türkiyəni sindirmağa, onu Rusyanın karşısındakı çökərək günahını boynuna almağa sövq etmək cəhdidir. Hesab edirəm ki, Türkiyə bu na getməyecək. Şübhə yoxdur ki, iki ölkə arasında münasibətlər gec-tez yaxşılaşacaq. Lakin düşünürəm ki, heç vaxt əvvəlki kimi yüksək səviyyəde olmayıacaq".

□ Etibar SEYİDAGA

Xoşbəxtliyini mühabibə alan Azərbaycan uşaqları

Elsad MƏMMƏDLİ
elshad1978@mail.ru

slində uşaqlar hər gününü bayram kimi yaşaymalıdır; qayğısız, acısız, şən... Dünyanın hər yerində həm dövlətlər, həm mövcud şərtlər, həm valideynlər cocuqların üzünü daim güldürməlidir. Məsum bəndələr heç olmasa həddi-buluğa çatana qədər dünya yükü hiss etməməlidirlər. Fidanların körpəliyi, yeniyetməliyi ürəkləri istədikləri kimi keçməlidir.

Amma bunlar yoxdur və o üzdən hər il 1 iyun Beynəlxalq Uşaqların Müdafiəsi Günü kimi qeyd edilir, heç olmasa bu tarixdə cocuqların xoşbəxt yaşamaq haqqı gündəmə gətirilir...

Bu gün dünyada elə bir durumdur ki, bunun ən böyük acisini məhz uşaqlar çəkir. Dünyanın azı üçdə birində qan su yerinə axır, milyonlarla uşaq didərgin, yarı-ac, yarı-tox, valideynsiz - kimsəsiz, yetim yaşayır. Hər gün dünyanın nüfuzlu tv-ləri "no comment" yayımında səfələt içində çabalayan bir çocuğu göstərir, ürəklər parçalanır...

Bu görüntüler Azərbaycan insanının üreyini ikiqat yandırır, çünkü bizlər bu ağrı-acıları 1988-cu ildən bu yana görürük...

1 iyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür. Həmin gün yekə-yekə adamlar yüksək tribunalardan uşaq hüquqlarından, xoşbəxtliklərindən pafosla danışırlar. Amma fakt budur ki, o yekə-yekə danışan adamların dövlətləri digər ölkələri bombalayıb, cocuqlar ölüm...

Məhz həmin iri dövlətlər Qarabağın işğalına, 28 ildə davam edən mühabibənin Azərbaycan uşaqlarını xoşbəxtlikdən məhrum etməsinə göz yumurlar...

Bütün mühabibə ölkələri kimi, Azərbaycan cocuqları da düz 28 ildir - Qarabağ savaşı başlayandan firavan deyil...

Biz yeniyetmə olanda ümid edirdik ki, tezliklə mühabibə bitəcək, doğmalarımız, yaxınlarımız, xalqımızın cavamları şəhid olmayıcaq, xoşbəxtlikimizi əldə edəcəyik. Valideynlərimiz də düşünürdü ki, onların balaları böyüyənə qədər mühabibə bitəcək, övladları şəhid olmayıcaq... Bizlər qeyd etdiklərimi düşünəndə 90-ların əvvəlləri idi, o zaman mən indi 12 yaşı olan oğlum Sultan boyda idim. İndi isə düşünürəm ki, heç olmasa Sultangilin nəsl özündən sonrakı nəslin xoşbəxt olmasını təmin edə biləcəm? Bizlər artıq Qarabağın işğaldan azad edilməsi işini ikinci nəsil sonraya ötürdük dünyanın ədalətsizliyi, ikili yanaşması üzündən... İki nəsil körpənin də xoşbəxtliyi alındı, bizim kimi...

Hər ay, bəzən hər həftə, hətta hər gün şəhid verən ölkənin cocuqları heç zaman xoşbəxt ola bilmez...

Uşaqlar bir şəhid xəberini eşidəndə "mənim atam, əmim, dayım da şəhid olacaq" psixologiyasına köklənir və beləcə xoşbəxtlikləri buradaca bitir! Cəmi 2 ay önce yaşananlar Azərbaycan balalarının necə səksəkəli olduğunu əyani göstərdi. 2-5 aprel mühabibəsində qonşuluğumuza şəhid geldi, telekanallarda onlarla şəhidimizin dəfnini gösterildi. Bunlardan ürəyi sizlayan, yeniyetməliyə yenice qədəm qoyan oğlum və 9 yaşlı qızım hər gün mənə sual verirdilər ki, ata, səni də mühabibəyə aparacaqlar? Deyirdim ki, hamımız gedəcəyik, hamımız döyüşəcəyik, elbette, mən də savaşacam. Qeyri-ixtiyari sarılırlar mənə, simalarına qaranlıq çökürdü bir andaca! Faktiki olaraq, erməni deyilən kökü kəsilməli millət 28 ildir Azərbaycan cocuqlarının xoşbəxtliyini elindən alıb! Dünyanın bu işgala göz yuman gücləri isə hələ də utanmadan uşaqların müdafiəsindən danışırlar... Lənət olsun!

Uşaqların beynəlxalq müdafiəsi dedikdə, gezinti, doyunca oynamaq nəzərdə tutulmamalıdır. Bu günün məhiyyəti yalnız 1 iyunda kimlərinə pafoslu bəyanatlar verəmisi, yaxud hər kəsin öz balasını aparıb şəhərdə gəzdirməsi, hər kəsin gücü çatan hədiyyə ilə sevindirməsi, həmin gün balacaların xətrinə dəyişməsindən ibarət olmamalıdır. Gen dünyası artıq körpə balaların da başına dərənələrin utanmalı olduğu gündür 1 iyun. Hər il 1 iyunda insanlar uşaqlarının xoşbəxtliyini elindən alanlara qarşı birləşməlidir, onlardan hesab tələb etməlidir...

"Müdafia naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun Türkiyə prezidenti Recep Tayyib Erdoğanla birləşdə bizim hərbçilərin də iştirak etdiyi "Efes-2016" beynəlxalq təlimlərini izləməsi çox ciddi və dərin hərbi-siyasi əhəmiyyət kəsb edən bir hadisə sayılmalıdır". Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bunu "Yeni Müsavat" aqıqlaması zamanı bildirib.

Ü.Cəfərov inдиye kimi iki ölkənin iştirakı ilə bu təpə təlimlərin olduğunu da vurğuladı. Amma elave etdi ki, həm Türkiyənin prezidenti, həm baş naziri ordunun bütün rəhbər şəxslərinin müşayiəti ilə ilk dəfədir ki, belə birgə hərbi təlimlər baş tutur.

Eksperə görə, türk dünyası əsindən çox böyük sınaq qarşısındadır: "Türk birliyindən xoflənən və bu birliyə qarşı olan qara qüvvələr var gücləri ilə çalışır ki, Türkiyənin artan nüfuzu aşağı düşsün, türkdilli dövlətlərə rəsmi Ankaranın təsir dairesini daraltınsın, əməkdaşlıqları məhdudlaşdırılsın. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, türkdilli dövlətlərin Silahlı Qüvvələri də öz üzərində praktiki müstəvədi, müxtəlif ikitərifli və coxtərifli təlim-toplanışlarında ciddi hazırlanırlar. Hər zaman özünü Türkiyənin, eyni zamanda Ankaranı öz yanında gören ölkəmiz və Silahlı Qüvvələrimiz də çalışır ki, NATO-nun sayılıb-seçilən ölkələrindən və ordularından biri olan Türkiyə ilə birgə təlimlər keçməyət baxımdan daha çox keyfiyyət baxımdan diqqəti cəlb et-sin".

Ü.Cəfərovun sözlerinə görə, birgə fealiyyət bəzi qüvvələrde o qədər də müsbət qarşılıqlı və buda təbiidir: "Rusların özləri Ermənistanda təlimlər keçirir. Görünən

Türkiyə-Azərbaycan hərbi təlimləri dünya mediasında - ermənilər təşvişdə

Hərbi ekspert: "Türk dünyası çox böyük sınaq qarşısındadır"

Üzeyir Cəfərov

odur ki, yaxın perspektivdə regiondan vəziyyət heç də sakit məcrada davam etmeyecek. Ələlxüsus da yay aylarında Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsində sözün həqiqi manasında çox "isti ab-hava"nın olması mümkündür. Əyunda savaş risklərinin artacağı barədə ehtimalları men de bölüşürən və tam ciddi surətdə bəyan etmek istəyirəm ki, ermənilərin hətta itirdikləri yüksəkləkləri geri qaytarmaqla

bağlı hədələri də sıradan adı hadisə sayılmamalıdır. Deməli, bizim hələ bilmədiyimiz və Moskvadan idarə olunan ssenarilərin işə düşəcəyi ehtimalı çox yüksəkdir. Subyektiv fikir kimi səslənənə də, deməliyim ki, düşmənlərimiz və həvadaları aktiv hazırlıqlı işlər görürələr. Bu mənəda qardaş Türkiyənin iştirakı ilə bəzədə öz işlərimizi lazımi səviyyədə təşkil etməklə daim diqqəti olmalıdır".

Bu arada İngilteren nüfuzlu "Deyli Meyl" qəzeti Türkiyədə keçirilən və Azərbaycanın da iştirak etdiyi "Efes-2016" beynəlxalq hərbi təlimdən yazıb (axar.az) "Şok və dəhsət" başlıqlı məqalədə "Efes-2016" barədə ətraflı məlumat verən qəzet təlimlərin Rusiya və Türkiye münasibətlərinin gərgin və Yaxın Şərqi münəaqişlərin qızığın olduğu dövrə təsdi dəti etdiyini diqqət çəkib.

Azərbaycan ordusunun gücənmesi Ermənistanda və Qarabağ separatçıları arasında təşviş doğurmaqdır. Qondarma "DQR" in keçmiş "müdafə naziri", bugünlərdə Rusiyadan qayıdan və tezliklə Qarabağda fəaliyyətə başlayacağını elan edən general Samvel Babayan AzadlıqRadiosunun erməni xidmətinə bunu etiraf edib. (virtualaz.org) Samvel Babayan deyib ki, Azərbaycan böyük sayıda silahlar alır, bu zaman əsas vurğunu artilleriyaya, rakət və hərbi-hava qüvvələrinə yönəldir, təmas xəttindəki erməni mövqeləri, habelə şəhərləri və kəndləri yerlə bir etməyi planlaşdırır.

Onun sözlərinə görə, Ermənistanın nə maddi, nə insan resursları ilə Azərbaycanla ayaqlaşmaq imkanı yoxdur. "Siz təsəvvür edirsəniz, onlar Naxçıvanda mütəxəlif İsrail və Rusiya reaktiv sistemləri yerləşdiriblər. Sual yaranır: niyə? Qarabağ zərbe endirmək üçün? Bele olsayı onlar həmin sistemləri Naxçıvanda yox, Qarabağla sərhəddə yerləşdirirdə. Biz danişanda ki, hücum hazırlıq, rəqib hökmən bundan istifadə edəcək və artıq İrəvana zərbe endirəcək. İrəvandan Naxçıvana cəmi 42 kilometrdir. Bu silahlar, həmin reaktiv sistemlər 70-150 kilometr mesafəni vurur. Biz onlardan öz şəhərlərimizi, kəndlərimizi qorumaq hazırlıq? Bakıda çay içəcəyik deməkə iş bitmir ki? Bilirsiniz, Bakıda çay içmək olar, ancaq men qorxuram ki, onlar tezliklə Yerevana çatacaqlar və burada çay içəcəklər. General formasını geyinib kolxoz sadri kimi bəyanatlar vermək olmaz. Bizim əsgər o qədər raketin qabağında dayana bilməyəcək... Əgər bir dəqiqədə ön xə-

te 25 min mərmi düşərsə orada adam dayana bilər? O nə deməkdir ki, bizim əsgərin döyüş ruhu yüksəkdir? Onlar raketlə tuşacaqlar, yoxsa əsgər mərmini havada ovlayacaq? Biz əsgərin təhlükəsizliyi haqda düşünməliyik"-Samvel deyib.

"Hərbi rəhbərlik xalqı aldadıb deməmelidir ki, biz iki rakətə Bəkini yerlə bir edəcəyik. Hansı ki, heç həmin rakətərin gücünü və imkanlarını başa düşmürələr. Öz xalqını aldatmaq olmaz" - Babayan deyib.

S.Babayanın sözlərinə görə, Ermənistanın Rusiyadan 200 milyon dollar kredit götürüb Azərbaycanın aldığı silahlar-dan "Smerş" və ağır odaşanclar-dan alması anlaşılmazlıqdır, düzgün taktika deyil. "Bu o deməkdir ki, onlar bizi vuracaq, biz də onları? Biz Azərbaycanın malik olduğunu bütün silahlardan ala bilərik. Azərbaycan uzunmüddətli müharibəye hazırlış, bu siyaset qarşı dayanmad üçün resurslar lazımdır. Ermənistanda isə resurslar yoxdur"- Babayan bildirib.

□ Cavid TURAN

cide və mərasim zallarına giriş və çıxış çox serbestdir. Bu dəfə heç məscide daxil olarkən mühafizə xidməti de gözümüzə dəymir. Nəcə deyərlər, Allah evinin qapısı her kəsin üzünə açıqdır.

Seyx necə qorunur...

İdarənin alt mərtəbəsində qaraj olsa da nədənse istifadə olunmur. Seyxin xidməti maşının beş QMİ-nin qarşısında səkide saxlayırlar.

Ancaq QMİ-də nəzarət baş-qadır. Bura hər istəyən elini, qolunu sallaya-sallaya gire və ya yaxınlaşa bilməz. İdarənin qapıları yalnız işçilərə və seyixin qonaqlarının üzüne açıqdır. İndi cöldən baxduğumuz bu binaya ötən il Aşura günündə gira bilmədik: Seyx həzətləri Aşura gündündə xeyriyyəye məqsədilə qan verəndə.

Həmin gün seyix birinci mərtəbədə xüsusi yoxlama aparatından keçidkən sonra bütün jurnalistlərin sənədləri bir-bir yoxlanıldı. Sonra 4-cü mərtəbəyə qalxıb seyixin otagini yaxınlaşarkan koridorda katibənin geniş otagini çatdıq. Buradan da seyixin möhtəşəm, bir tərəfində dəyirmi masa, bir tərəfində seyixin kreslosu, bir tərəfdə isə divan və çay süfrəsi üçün ayıran kiçik masa olan otagini gətirildik. Bilmədik sizimizin çoxluğundan idi, yoxsa hansı səbəbdən bizlə xeyli sayıda mühafizə xidmətinin əməkdaşları izləyirdi. Səsimizə, hərəkətlərimizə, telefonlarımıza gələn zənglərə müdafiə edirdilər...

Bu mənzərədən başa düşürdük ki, seyxe yaxınlaşmaq, jurnalist kimi ona sual ünvanlaşmaq elə da asan deyildi. Bu, sadəcə olaraq, Aşura günü bizə verilmiş füretidir.

Bu güne qədər gördüklerimizdən, müşahidə etdiklərimizdən qənaətə gələ bilərik ki, jurnalist olaraq da seyxe yaxınlaşmaq çox çətindir. Yəqin ki, seyxi sui-qəsdlə hədələyən terrorçular üçün də bu məqsədlerinə çatmaq dedikləri kimi asan deyil...

□ İ.MURADOV

İŞİD-in Bakıdakı əsas hədəfi necə qorun...

Terrorçuların təhdid etdiyi seyixin mühafizəsi yüksək səviyyədə təşkil olunub; onun idarəsi başdan-başa kameralarla təchiz edilib; heç jurnalistlər də QMİ sədrinə yaxın düşə bilmir

İdarəsindən gedir. Şeyx kimi, onun deputat qardaşı Cəvansir Paşazadənin də ofisi bu binada. «Təzəpir» məscidinə bitişik olan bu mərtəbəli binanın bir hissəsi QMİ üçün istifadəye veriləsə də, əsas hissəsi mərasim zalları kimi istifadə olunur. Haqqında dənisişdiklərimiz binanın bir tərəfi isə Qafqaz İsləm Universitetidir.

«Təzəpir» məscidinə yollanarken seyixin iqamətgahının hər bir tərəfinə baş çəkdik. Həm də 2 gün. Məqsədimiz İŞİD-in hədəfinə olan seyixin və onun iqamətgahının necə qorunduğu gözləmizdən təşkilatçılar.

Əslində komitə sədrinin müavininin dediyi kimi, biz də bu tipli məlumatları ciddi qəbul etməyə bildik. Ancaq Belçika, Fransa, İspaniya, Türkiye kimi böyük dövlətlər barədə yeqin ki, belə düşündürdük. Ancaq düşündüyüümüzün tam əksi oldu. Həmçinin bu günlə qədər dünya təcrübəsindən xadimlərinə, dövlət rəsmilərinə və hətta prezidentlərə qarşı hazırlanmış sui-qəsdlərə şahidilik etmişik. Məger onlar seyix qədər qorunmurdu? Demək ki, elə ekspertlərin də həmisi tekrar etdiyi kimi, heç kim və heç bir ölkə terrordan siğortalanmayıb...

«Təzəpir» məscidinə ilk dəfə mayın 30-da baş çəkdik. Həmçinin qeyri-iş günü idi. Bu səbəbdən də QMİ-nin qapıları bağlı, etrafda isə sakitliklər idi. İdarənin içərisində sadəcə mühafizə xidmətini əməkdaşları var idi. Mərasim zalları da həmin gün boş idi. Zalların giriş qapısında bir mühafizə xidmətinin əməkdaşı növbə çəkirdi, bekarlıqlıdan başını telefonla qatıldı.

«Təzəpir» məscidinin bütün girişləri, məscidin həyəti, məscidin arxa qapıları, QMİ-nin giriş nəzərət kameraları ilə təchiz olunub. Günorta namazının vaxtı-

dan bir neçə dəqiqə keçə də, məsciddə 1-2 nefərin ibadət etdiyinə şahid olurq. Məscidin girişində kölgəlikdə oturan dilənşəndən başqa məscid həyətindən heç kim yox idi. Əsas girişdə isə istidən özünü kiçik kabinetinə salan mühafizə xidmətinin əməkdaşı var. O, məscid etrafındaki sakitçiyyi qeyri-iş günü ilə eləqələndirdi.

Növbəti dəfə məscidə iyünün 1-də baş çəkdik. Məscidin etrafında, səkilerin üstündə xeyli sayıda maşın, mərasim zallarında yüzlərlə insan görürük. Nəzarət və mühafizə xidməti yənə də eyni qaydada fealiyyət göstərir. Mə-

Elçibey Heydər Əliyevi Bakıya niyə çağırılmışdı - 23 il sonranın cavabları

Arif Hacılı:

"Biz onu çağrırdıq ki, hərbi müxalifətlə siyasi müxalifət birləşməsin, lakin..."

Fəzail Ağamalı:

"AXC hökuməti Heydər Əliyevi paytaxta dəvət etməyə məhkum idi"

Hər

ilin 1 iyununda daha çox 1993-cü ilin bu vaxtları cərəyan edən hadisələr gündəmi zəbt edir. Əsas önə çıxan məsələ isə 4 iyunda Gəncədə baş verən qiyam və ar-

Bu tərxiylə bağlı fikirlər arasında ikitirəlik yaranıb. Bir tərəf həmin ildəki hakimiyət dəyişikliyini tarixdən doğan zərurət hesab edir, digər tərəf bunun əksini söyləyir. Hər iki tərefin də özünəməxsus arqumentləri var. Dəyişikliyin zəruri sayanlar 1993-cü ildə ölkə daxilində baş verən təhlükəli hadisələri öne çəkirlər. Əks tərəf isə qanuni hökumətin qiyam yolu ilə devriləcəkini iddia edir. Elçibey hakimiyətinin süqutuna səbəb olan iki amil ən çox öne çəkilir. Bunlardan biri, 4 iyun qiyamının yarınmamasırsa, digər amil o zaman Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevin Bakıya dəvət edilməsidir.

AXC hökumətində dövlət müşaviri olmuş Arif Hacılı həmin ilin bu ayını beşə xatırlayıb: "Heydər Əliyev nüfuzu olan o zamankı müxalifətin liderlərindən biri, müxalifət partiyasının sədri idi. Bakıya baş verenlərə münasibət bildirmək üçün dəvət olunmuşdu. Dövlətçilik naminə ona qiyama qarşı çıxmış təklif edilmişdi. O isə əksinə, qiyamçılarla birləşərək, dövlətə və hakimiyətə qarşı çıxdı. Neticədə hakimiyət qəsb olundu. Həmin dövrə müxtəlif mülahizeler var idi. Hakimiyət strukturlarında olan bezi şəxslər Heydər Əliyevin qanuni hakimiyətə qiyama qarşı birləşəcəyinə inanırdılar. Ancaq sonrakı hadisələr bunun yanlış olduğunu göstərdi. Heydər Əliyev qanuni hakimiyətə dəstək vermedi".

A.Hacılı Elçibey hökumətinin süqutuna səbəb kimi göstərilən ittihamlara da toxundu: "Elçibey hökumətinin süqutu ilə bağlı səbəblər çoxdur. Hesab edirəm ki, 4 iyun qiyamı səbəb yox, nəticə id. Ümumi siyasi hadisələrin gedisi, geopolitik gəlismələr, bir çox xarici və daxili faktorlar, həmçinin bundan əvvəl yol verilmiş bezi sehvler qiyamın qarşısının alınmasına imkan vermedi. Bir daha qeyd edirəm ki, həmin dövrə Heydər Əliyev Naxçıvandan Bakıya hakimiyətdə yer tutmaq üçün yox, qiyama qarşı münasibət bildirmək, qiyama qarşı iqtidár və müxalifətin birləkədə çıxış etməsi məqsədilə dəvət olunmuşdu. Bu, hərbi müxalifətlə siyasi müxalifətin birləşməsinin qarşısını almaq məqsədilə edilmişdi. Heydər Əliyev bunu edəcəyini bildirmişdi. Lakin sonradan vədine əməl etmədi".

Elçibey hökumətində rəhbər vəzifə tutmuş deputat Fəzail Ağamalı hakimiyət dəyişikliyini zəruri hesab edən şəxslərindən: "Hakimiyət dəyişikliyindən səhəbət gedə bilməzdi. AXC hakimiyəti iflasa uğramışdı. Ölkə bütün mənalarda uçurum ərefəsində idi. Böhran son həddə çatmışdı. Beşə bir vəziyyətdə xalqımızın iradəsi ortada oldu. Təhlükəni hiss edən Elçibey etrafında kəşəfləri inandıra bildi ki, Heydər Əliyevin hakimiyətə dəvət edilməsi vacibdir. Bir növ AXC hökuməti buna məhkum idi. Həmin vaxt Elçibeyin yaxın etrafı onun sözlərini, tapşırıqlarını icra etmirdi. Xarici işlər naziri sahəsində xəbərsiz idi. Ona görə ölkənin xarici siyaseti sıfır düşmüşdü. Hərbi vəziyyəti isə son derecə ağır idi. Hərbidən başı çıxmayan riayiyat müəllimi müdafiə naziri işleyirdi. Daxili işlər naziri istəfa vermişdi. Rövşən Cavadov faktor meydana çıxmışdı. Krilovun təmsilində olduğu kimi, Elçibeyin cəbhəçiləri, İsa Qəmberlin müsavatçıları, Əli Kərimlinin "yurd"çuları hərəsi "arabani" bir tərəfə çəkirdi. Belə durumda Moskva da hərəkətə keçdi. Azərbaycanda Rəhim Qaziyev, Süleyman Hüseynov vəsaitləsində ciddi problemlər yaratdılar. Ayaz Mütəllimovun hakimiyətə gəlməyi reallaşdırıldı. Elçibey bunların hamisiniñ fərqində idi. Çıxış yolları axtarındı. Çıxış yolu isə Heydər Əliyevin hakimiyətə gəlməsində idi. Azərbaycanın gələcəyi naminə yüz minlərlə Heydər Əliyevin hakimiyətə gəlməsini istəyən insanlardan biri də mən idim. Heydər Əliyev faktiki Azərbaycanı bəlalardan qurtardı. Özü də tekbaşına bunları etdi. Atəşkes əldə olunmaqla, ermənilərin niyyətləri həyata keçmədi. "Əsrin müqaviləsi" mahiyyət etibarla dövlətçiliyimizin qarantiyası oldu".

□ Cavanşir ABBASLI

ABŞ prezidenti Barack Obama Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 98-ci ildən təxminən 25 illiyi münasibətə presidente İlham Əliyevi və xalqımızı təbrik edib. Birləşmiş Ştatların prezidenti həmçinin qarşidan gələn əlamətdar hadisə - Azərbaycanın müstəqilliyinin yenidən bərpə olunmasının 25 illiyi münasibətə təbriklərini çatdırıb.

iştirak edib, dəstək verib. Sadəcə olaraq, Azərbaycan güclü dəstək alıb ki, həmin layihələri - neft müqavilələrini, qaz kəməri layihələrini həyata keçirib. Bunnar ABŞ-in ciddi dəstəyi şəraitində baş verib. Burada da qeyd olunur ki, bu məsələlər keçmişdə qalıb, indi də həll olunması zəruri olan məsələləri yoluna qoyun. Yaza bilərdi ki, biz tələb edirik. Ancaq təbrik məktubu göndərirsə, tələb etməyəcək ki. Tələbi Konqres qo-

məntiqi nəticəsi olacaq. O da Azərbaycanda ciddi dəyişikliklərin baş verməsidir".

Müxalifət isə ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin yaxşılaşdığını düşünür. Müsavat Partiyası başçısının müavini Gülağa Aslanlı bildirdi ki, bu, diplomatik dille hazırlanmış, Respublika günü münasibətə olan təbrikdir: "Əvvəla, o təbrikdən çox da irəli gedən nəticə-

can-ABŞ münasibətləri, iki ölkənin milli maraqlarına söykənən, bir-birinin daxili, xarici siyasətinə hörmətlə yanaşan və eyni zamanda ortada olan məsələləri işgüzərcasına həll etmək təcrübəsi var". Bu fikirlər isə YAP-çı deputat Aydin Mirzəzadəyə məxsusdur. Deputatın fikrincə, real həyatda iki dövlət arasında bütün məsələlər danişıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həyata keçirilir: "Amerikanın xarici siyasətində eyni zamanda

Obama'nın İlham Əliyevə məktubunda ilginc məqam - "enerji lideri"

Mehman Əliyev:

"ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində vəziyyət əvvəlki kimi qalır və dəyişməyib, ancaq ölkəmiz enerji məsələsində həmişə öndə gedib"

Gülağa Aslanlı:

"O təbrikdən çox da irəli gedən nəticələr çıxartmağa dəyməz"

Aydın Mirzəzadə: "ABŞ rəsmi dairələri, hər halda, Azərbaycanla münasibətləri əsas götürür, nəinki hansısa anti-Azərbaycan mərkəzlərinin Ağ Evinə ötürdüyü məlumatları"

ya bilir. Adəten ictimaiyyətin karşısına sərt formada danişmırlar".

M.Əliyev sanksiya təhdidərinin qaldığını da vurğuladı: "Bu, ciddi bir prosesdir. Amerikanın, ümumiyyətlə, Qərib dünəyinin maraqları və təhlükəsizliyi birbaşa demokratiyadan keçir. Demokratiya məsələsi de Azərbaycanda prioritətdir. Sadəcə, Azərbaycan hakimiyəti bu etmək istəməyib. Amma vaxtı gəlib, artıq proses başlayıb. Azərbaycanda yaranan iqtisadi böhran hakimiyətin aparlığı səhv siyaset nəticəsində baş verib. Bu, düşünlülmüş bir böhrandır. Bu da Azərbaycana təzyiq üçün bir vasitədir. Ona görə də sentyabra qədər vaxt verilib. Azərbaycan hökuməti kreditlər istəyir, amma hələ ki vəsait ayrılmır, məsələlər dəndər. Bütün göstəricilər onu deyir ki, vəziyyət yaxşı deyil və tezliklə düzəlməyəcək. Bundan sonra hakimiyətə qarşı hansı vasitələrin işe salınacağına dəqiqlimər. Amma heç kim bu sistemin davamına dözməyəcək. Bu boyda böhran ona görə yaranmayıb ki, müvəqqətidir və tezliklə bitməlidir. Bunun qanunauyğun,

lər çıxartmağa dəyməz. İkinci, Respublika gününün indiki iqtidara heç bir aidiyəti yoxdur. Respublika gününün əsasını qoyan Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və onun silahdaşlarından, bu təbriklər əsasən o istiqamətə yönəlməlidir. Əger ABŞ hökumətinin bir tələbini yerinə yetirirlerse - məsələn, sonuncu olaraq Makkeyn və digərlərinin tələbi ilə Xədica İsmayıllı həbsdən azad etdirilə - təbii ki, ABŞ Azərbaycan hökumətinə diplomatiq dillə təşəkkür bildirməli lazımdır. Lakin bundan uzağa gedən nəticələr çıxartmaq lazımdır". **G. Aslanlı**: "Hələ də dinləmələr məsələsi Amerika Konqresində qalır və zamanı geləndə reallaşdırılacaq. Ta ki, Azərbaycan hökuməti ölkədə demokratik islahatları sona çatdırına qədər. Ona görə də iqtidár təbliğatının yazdırılmasına çox da önmərə ehtiyac yoxdur".

"Çox təessüf ki, Azərbaycan-Amerika arasındaki münasibətlərdə kim nəyi görmək istirirsə, məhz ona diqqət edir. Ortağıda isə real Azərbay-

□ Cavid TURAN

Dələduzların zəngin palitrası

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

B u ilin aprelində Nəsimi rayon polisi İbrahim müəllim adlı bir dələduzu yaxalamışdı. Deyə bilərsiniz burda qeyri-adı nə var, gündə nə qədər dələduz tutulur, ölkəmizdə dələduz istehsalı duz istehsalımı tövbə keçmişdir, bu xəbəri iki aydır niyə yadda saxlamış? Məsələ ondadır ki, İbrahim müəllim milli dələduzluğumuzda xarakterik şəkil almağa başlayan rəngarəng fəaliyyəti ilə seçildi. (Artıq seçilmədiyiini tam əminliklə yaza bilərik - bu haqda az sonra). İzah edim.

Dünyada dələduzlar, firqlaççılar adətən çalışırlar bir fəaliyyət istiqaməti seçsinlər. Ancaq İbrahim müəllim görünü nə işlərə girişmişdi, burda qısaca siyahını yazım:

Azi 3 nəfərin evini, bağ sahəsini, başqa daşınmaz əmlakını saxta sənədlərlə mənimsemış və üst-üstə 60 min dollara yakın pul elə keçirmiş, 1 nəfəre (bu zərərcəkənin ismi-şərifi) çox xoşuma gəlmışdı, hər hərfindən dövlətçilik, sabitlik, Azərbaycan damırdı, yazım siz də ləzzət alın: Dədəkisi Dövlətov!) Rusyanın hansısa uydurma universitetinin diplomunu söz verib 5 min manatını qapazlaşmış, başqa bir şəxsin isə Almaniyadan getirdiyi avtomobili gömrükde sənədləşdirmək adıyla 6 min manata qədər pulunu cirpışdırımdı.

Ən məzəlis isə Daxili İşlər Nazirliyinin bu cinayət haqda xəbərə əlavə etdiyi cümlə idi: "İbrahim müəllimin cinayətlərindən zərər çəkən başqa şəxslər varsa, onlardan xahiş edirik filan-filan nömrələrə zəng vursunlar". Yəni polis hələ firqlaçının daha zəngin palitraya malik olmasından şübhəli qalmışdı. Düzü, bilmirəm zəng vuran başqa vətəndaşlar oldumu. Ümid edirəm polis bu haqda məlumat göndərib bizim yazımızı daha zənginləşdirər.

Dünen isə bir keçmiş narkopolis zabitinin arvadı ilə birgə koloritli dələduzluq təcrübəsi haqda oxudum. (bax: "Keçmiş rəisin arvadı həbs olundu, özü isə... Şok təfərruat" yazısı, qafqazinfo saytı, 1 iyun, 2016). Yəzindən qısa özəyi: "Ərim özəl universitet bitirmişdi, ikinci hüquq təhsili almaq istəyirdi. Rəis 10 min manat aldı, dedi, Dövlət İdarəciliyik Akademiyasına tələbə düzəldəcək. Sonra aylar keçdi, dedi, Naxçıvan Dövlət Universitetinə düzəldəcək, orda başqa tanış var. NDU-yə tələbə olmayı haqda saxta sənəd vermişdi. Sonra rəisin arvadı dedi, gəl səni müəllim düzəldim. Buna görə pul aldı. Amma mənim Təfəkkür Universitetindən aldığım diplom saxta çıxdı. Təhsil Nazirliyində işi ört-basdır üçün də məndən 5 min aldılar". Daha sonrakı vaxtlarda isə dələduzlar bu xanımı və ərini aşağıdakı idarə və müəssisələrde işə qoymaq adıyla ümumən 100 min manatdan çox pulunu əkişdirib: internata direktor, Sosial Müdafiə Nazirliyinə əməkdaş, FHN və Prezident Administrasiyasında iş, peşə məktəbində direktor və saire.

Əlbəttə, bu işlərin heç birisinə düzəltməyiblər, ona görə ölkəmizdə qanunçuluğun yüksək səviyyədə qorunduğunu qeyd edə bilərik. (Qəzeti ictimai yerde oxuyanlar bu cümlədən sonra sağ çıynı üstdə geri tüpürüb dabanını qaşısın ki, dövlətçiliyimizə göz dəyməsin, llahi, amin!) Ancaq bəs vətəndaş niyə belə etimadsızlıq göstərib? Nəyə görə bir dələduzun onu az qala bütün dövlət qurumlarına rüşvətlə düzəltmək imkanlarına inanıb? Belə hallar azdır mı? Şübə etmirəm ki, əger yolunmuş vətəndaş bezib şikayət etməsəyi dələduzlar onu və ailəsini müdafiə naziri, İrəvan icra hakimiyyətində hüquq şöbəsinin müdürü, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində dəli dana xəstəliyi şöbəsinin baş həkimi, Azərbaycan Kosmos İdarəsində raketlərin dalından basan, gömrükde inspektor, vergidə müfəttiş, maliyyədə nəzarətçi, sehiyyədə xəsəretçi (təzə peşədir, özüm tapmışam - Z.H.), mədəniyyətdə şoumen, turizmdə gid, qəzətdə müxbir, telekanalizasiyada diktör və sairə coxsayılı vəzifelərə "qoyardılar".

Həmi yaxşı başa düşür ki, bu ölkədə qanuni yolla, bacarıq və istedadla hansısa qurumda işə düzəlmək, qabağa getmək, müdür olmaq imkansızdır. Niyə belədir, bunu öyrənmək üçün MSK sedri Məzahir Pənahova müraciət eləmək lazımdır. O sizə dələduzluğun, firqlaçılığın, saxtakarlığın ölkəmizdəki tarixi haqda arayış vərə bilər.

"Uydurma "erməni soyqırımı"nın tanınması nəzərdə tutulan layihə iyunun 2-də Bundestaqdə səsverməyə çıxarılaçaq. Bu qanun layihəsinin Bundestaq tərəfindən qəbul olunması Türkiyə-Almaniya münasibətlərinə xələl gətirə bilər". Bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğan deyib.

Erdoğan Almanıyanın buna getməyacəyinə ümidi etdiyini bildirib: "Mən xanım Merkelle telefon danışığı apardım. O, elindən gələni edəcəyini bildirdi. Məger uydurma "soyqırımı"la bağlı problem var? Bizim bu mövzuya ilə bağlı narahatlığımız yoxdur. Almanıya ilə çox yüksək münasibətlərimiz mövcuddur orada üç milyon türk yaşayır. Əger biz bu cür oynaya getsek, bu bizim münasibətlərimizə xələl gətire bilər. Qəbul olunmayan bir qərarı qiymətləndirməyin düzgün olmadığını düşünürəm. O nə vaxt qəbul olunacaqsı, biz də o zaman onu qiymətləndirəcəyik. Lakin onun beynəlxalq hüquqla heç bir əlaqəsi yoxdur".

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında bu prosesi dəyərləndirən politoloq Qabil Hüseyynli Almanıyanın bu addımı atacağını gözləmədiyi bildirdi: "Çünki Almanıya-Türkiye münasibətləri yüksək xələl inkişaf edirdi. Son Suriya olaylarında Almanıya-Türkiye münasibətləri daha da yaxşılaşmışdır. Birdən-bire belə bir məsəlenin gündəmə gətirilməsi çox gülünç ve əsası olmayan bir iddiadır. Xüsusiyyət Almanıya kimi "Xalakost" u tərəfdən, yəhudilərə qarşı irimiqyaslı soyqırımla əməliyyatları heyata keçirən bir ölkənin yenidən siyasi ambisiyalara qoşulması və uydurma genosidi gündəmə gətirməyi çələşmiş Almanıyanın özü üçün çox ciddi fəsادlara gətirib çıxara bilər. Nəzərənən, ikinci Dünya müharibəsinən sonra Marşal planına uyğun olaraq Almanıyanın inkişafında türklər böyük rol oynayıb, hətta

Bundestaq "erməni soyqırımı"na dair qanun layihəsini müzakirə edir

Almanıya-Türkiyə münasibətləri təhlükədə; Qabil Hüseyynli: "Həmin qanunun qəbul edilməsi ehtimalı çox aşağıdır"

almanlar türk millətinin şərfinə Dresden şəhərində bir heykəl ucaldılar. İndi isə Almaniyada 3 milyon yarımdan artıq türk yaşayır. Bundestaqdə iki türk deputati var. Bir sıra əyalətlərdə siyasi partiyaların tərkibində türklər yetərinə fəal iştirak edirlər".

Politoloqun fikrincə, türk faktorunun Almanıya siyasetində həlliəcəki amil olduğunu unutmaq olmaz: "Almanıya bele bir addımı atmamalıdır. Üstəlik de Merkel Türkiye prezidenti ilə telefonla danışın və söz verib ki, belə bir hərəkətin həyata keçirməsinə imkan verməyəcək. Ancaq hər halda, bu ilk növbədə Almanıyanın özü üçün lazımdır. Almanıyanın özü üçün əməkdaşlığı lazımdır. Çünki Almanıya bu addımı atarsa, bir növ Fransa ilə bir cərgədə dayanmış olur. Fransa Türk-

yəyə qarşı ayrı-seçkililik siyaseti həyata keçirir, soyqırımla bağlı bir-birinin ardınca müxtəlif xarakterli qərarlar qəbul edir. Bu qərarlar da dünyada tərəfindən istehza ilə qarşılıdır. Hesab edin ki, bu Almanıyanı, alman siyasetçilərini dalana direyəcək və onlar çox çətin bir vəziyyətlə baş-باşa qalmış olacaq. Mən bütün bunları nezərə alaraq, deyə bilərem ki, Almaniyada Bundestaqdə həmin qanunun qəbul edilmesi ehtimalı çox aşağıdır. Almanıya Türkiye ilə münasibətləri pozmamaq namine bu qondarma soyqırımları arxasında gedərək özünü gülünç vəziyyətə salmayacaq".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, əger belə bir qanun layihəsi qəbul olunarsa,

Almaniyaya səfər etməyi nəzərdə tutan ölkə başçısı İlham Əliyev səfərinə təxirə salmaqla bu ölkəyə etirazın bildirənən yaxşı olar: "Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin iyunun 7-də Almaniyaya səfər edəcəyi xəbəri yayılıb. Almanıya ATƏT-in hazırlı sədridir və bu səbəbdən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə maraq təkliflər, təkliflər verir. Bir müddət əvvəl Almaniyaya Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyan da səfər etmişdi və ondan sonra İlham Əliyevin də Berlinə gedərək kənsler Angela Merkelle danışıqlar aparacağı xəbəri yayıldı. Ancaq əger İlham Əliyev Almaniyaya məhz iyunun 7-də səfər edəcəksə və əger iyunun 3-də Almanıya parlamenti "erməni soyqırımı" haqqında qətnaməyə səs verərsə, fikrincə, Azərbaycan prezidentinin bu ölkəyə səfərinin təxirə salınması və başqa zamanda həyata keçirilməsi doğru qərar olar. Bununla Berlin Ankara ilə yanaşı Bakının da etiraz mesajını ala ki, Almanıyanın "erməni soyqırımı"nı tanıması Berlinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllindəki vəsaitçılık təşəbbüslerinə kölgə salır, cümlə hazırlanı "soyqırımı" tanımaq işgalçi Ermənistən hakimiyyətini cesarətləndirmək, işgalçının tərefini tutmaq deməkdir".

□ Nərgiz LİTİYEVƏ

ABŞ "Taliban" və IŞİD arasında niyə fərq qoyur?

Qabil Hüseyynli: "IŞİD-in fəaliyyət göstərdiyi ərazilərdə vəziyyət tamam başqadır"

Amerikanın dünyada on təhlükəli terror təşkilatlarından hesab olunan "Taliban" və IŞİD-ə qarşı olan mövqeyi maraqla izlənir. ABŞ 13 ildir "Taliban" terrorçularına qarşı apardığı əməliyyatları dayandırmaq bilmir. Ötən həftə ABŞ pilotsuz təyyarələrinin həyata keçirdiyi hava zərbələri nəticəsində "Taliban" lideri Molla Mansur öldürüldü.

Amma IŞİD cəbhəsində Amerikanın mövqeyi baxımdan "nisbi sakitlik" hökm sürür. Xırda döyüşləri nezərə almadan. Görünən odur ki, Amerika dövlət məraqları naminə bu terror təşkilatına iki mövqə sərgiləyir. Üzde IŞİD-in dünya üçün təhlükəli olduğunu qeyd edən rəsmi Vəsinqərt arxada bunun əksini edir. Ekspertlərə görə, IŞİD probleminin nəinki aradan qalxmaması, hətta günbəgün artması buna əyani sübutdur. Əksər təhlilçilər Rusyanın bu proseslərde istirakına Amerikanın qətiyyətsiz mövqə sərgiləməsinin səbəb olduğunu düşünürler...

Politoloq Qabil Hüseyynli hesab edir ki, IŞİD-in fəaliyyət göstərdiyi bölgədə siyasi vəziyyət daha gərgindir: "Əfqanistanda bir "Taliban" varsa, yerli hakimiyət də birmenali şəkildə ABŞ-də dəstekləyir, orada terror təşkilatına qarşı herbi eməliyyatlar aparmaq asandır. Üstəlik, Pakistan da bu prosesə hərəkəflə yaradı. Yaxın Şərqiye ərəbistan hökumətinin hegemonluğununa bu ittifaqın göz yuma biləcəyini Amerika təxminin edir. Amma əl al-

tindən IŞİD-ə qarşı mübarizə adı altında təşkilatçılarla işbirliyi olacaq. Burada Suriya həkim dairələrinin IŞİD-le əlaqələrinin olması barədə ciddi məlumatlar var. IŞİD-i Moldova, Suriyanı isə Rusiya dəstəkləyir. Çox qəribə olsa da, Rusyanın işə qarışmasından sonra Suriyanın mərkəzi dairelərinin təsiri bərə vəzifələrdən təmizləndiriləcək. Məlum oldu ki, Rusiya ordusu IŞİD-ə qarşı mübarizə adı altında Suriya hökumətini müdafiə edir. Əvvəlcən ABŞ IŞİD-ə qarşı vahid koaliya yaradılmasını təklif etsə də, Rusiya qəbul etmedi. Amma indi Rusiya Amerikaya təklif edir ki, IŞİD-ə qarşı birlikdə mübarizə aparaq. ABŞ artıq Rusiyaya inanır. Amerika Səudiyyə Ərəbistanının təşkilatçılığı ilə yaradılan "Müsəlman İttifaqı"nın nə köməyində istifadə edir, nə de bundan imtina edir. Çünkü Ərəbistanın İŞİD-ə kömək etməsi barədə fikirlər var. Doğrudur, İttifaq da Türkiye de var. Amma bununla yanaşı, Yaxın Şərqiye ərəbistan hökumətinin hegemonluğununa bu ittifaqın göz yuma biləcəyini Amerika təxminin edir. Amma əl al-

birge əməliyyat planı baş tuta bilər. Bu istiqamətdə işlər aparılır. Bu birləşmə İsrailin də dəstək verəməsi mümkündür. İraq onsu da bu mübarizənin içərisindədir. Amerika yalnız Səudiyyə hökumətinin bu proseslərdən kənar da tutmağa çalışır. Burada kifayət qədər haqqı var. Çünkü ciddi məlumatlar alındı. Amerika boş dayanmayıb. IŞİD-ə qarşı mübarizə aparan İraq ordusuna əl altından kömək edir. Türkiye ordusu isə hazır vəziyyətdədir. Bir sözü, ABŞ Rusiya və Ərəbistan olmadan bölgənin taleyi həll etmək niyyətindədir. Bu istiqamətdə də ciddi işlər aparılır".

□ Cavanşir Abbaslı

Bakı - Washington münasibətlərində yeni dönmə

Iyünün 1-də Bakıda 23-cü Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi açıldı. Öncəkiler kimi, bədəfəki sərgi də ölkəmizin dünya enerji bazarda tutduğu özünməxsus, bənzərsiz yerinin nümayişi idir. ABŞ prezidenti Barack Obamanın Azərbaycan rəhbərliyi və sərgi iştirakçılarına üvanlandığı məktubdan da bunu görmək olar.

"Azərbaycan dünya enerji resurslarının tədarüklerində hələddici rol oynamadıq davam edir" - məktubda deyilir. Sərginin açılışında oxunan məktubda daha sonra bildirilir ki, "son 20 il Azərbaycan üçün həm siyasi, həm də iqtisadi sahələrdə transformasiya dövrü olub və bütün bu müddət ABŞ enerji sahəsində Azərbaycan hökuməti ilə çox sıx işləyib".

ABŞ lideri daha sonra bildirir: "Azərbaycan enerji resurslarının tədarükü proseslərində hələddici rol oynamadıq davam edir və regional şaxələndirmənin, bazar rəqabətinin və enerji təhlükəsizliyinin artırılması üzrə ümumi məqsədlərə nail olmağımızda bizim etibarlı tərəfdəsimizdir".

Obamaya görə, indiki şəraitdə enerjidaşıyıcılarının tədarüklerinin şaxələndirilməsi heç vaxt olmadığı qədər vacib əhəmiyyət daşıyır: "Azərbaycan, onun tərəfdəşləri ötən il ərzində Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin həyata keçirilməsində əhəmiyyətli irəliyəşə nail olublar. Azərbaycan və onun beynəlxalq tərəfdəşləri arasında gelecek əməkdaşlıq bu əhəmiyyətli layihənin rəqabət qabiliyyətini təmin edəcək". Məktubda bir daha qeyd olunur ki, ABŞ layihənin həyata keçirilməsində kömək göstərməye hazırlıdır.

Açılmış mərasimində çıxış edən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də əldə energetika, qaz neqli, o sırada "Şahdeniz-2" qazını Avropaya çatdıracaq Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi ilə bağlı əldə olunan uğurların gərgin iş və beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində mümkün olduğunu söyləyib. Bu da əslində elə Bakının "qaz müharibəsində" ABŞ-in Azərbaycana verdiyi dəstəyin minnətdarlıqla etirafı deməkdir.

Dövlət başçısı Cənub Qaz Dəhlizinin icrasının qrafik üzrə getdiyiini də söyləyib: "Bu gün bizim qarşımızda duran əsas vəzifə Cənub Qaz Dəhlizi ilə bağlıdır. Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi layihəsidir. Biz hər zaman qarşımıza enerji faktorundan əməkdaşlığı dərinləşdirmək məqsədilə istifadə etmək hədəfi qoymuşuq... Yalnız maraqların uzlaşması şəraitdə istədiyimizə nail ola bilərik. İstehsalçı, tranzit və istehlakçı ölkələrin hər hansı biri yalnız öz marağını güdse, uğurlara nail ola bilmezdi. Enerjidən şəntaj, imtiyaz üçün istifadə edilməməlidir".

"Şəntaj" dedikdə böyük ehtimalla, Avropa qaz bazarda hələ ki dominant rolunu saxlayan Rusiya nəzərdə tutulur. Maraqlı məqamlardan biri də

ABŞ-dan Azərbaycana böyük dəstək, "Azərbaycان" dan U dönüşü...

Amerika Azərbaycanı enerji lideri və etibarlı tərəfdəş elan elədi
- Bakıya mühüm reverans və siyasi avans; bu həm də prezident İlham Əliyevə "islahatlara davam et, yanındayıl!" mesajıdır...

məhz sərginin açılışı ərefəsində Rusyanın Cənub Qaz Dəhlizini, onun üçüncü seqmentini kimi TAP-a əngel olmaqdən vaz keçməsidir. Xəbər verildiyi kimi, Rusiya prezidenti Vladimir Putin Afina səfəri zamanı gözlenildiyinin əksinə olaraq, TAP-a alternativ sayılan "İTGİ Poseidon" qaz kəməri layihəsinin həyata keçiriləcəyinə dair hər hansı bəyanat verməyib. Yalnız onu bildirib ki, Rusiya Avropa bazarına qaz ixracını genişləndirmək üçün əsas stavkanı Baltık dənizinin dibindən keçən "Şimal axını-II" qaz kəməri layihəsinin reallaşmasına yönəldəcək.

2003-cü ildə irəli sürülen "İTGİ Poseidon" layihəsinin marşrutu eynilə TAP-ı təkrarlayırdı. Ancaq artıq belə görünür ki, Moskvanın seylerinə baxmayaq yunan baş nazir Aleksis Tsipras Qərbin dəstəklədiyi TAP layihəsini həyata keçirməyə, ona alternativ layihələri kənara qoymağa üstünlük verib, daha doğrusu, təzyiq altında buna məcbur edilib. Bununla da Azərbaycan qazının Avropanın cənubuna naqli layihəsinə hər hansı rəqib qalmayıb.

Həm Azərbaycan, həm Avropa üçün mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən Cənub Qaz Dəhlizinin yoluñunu hənsi formada kəsməyə yönəlmış qaz müharibələrinin Bakının qələbəsi ilə bitməsində sözsüz ki, Qərbi, ABŞ hələddici rol oynayıb.

Təsadüfi deyil ki, Ağ Ev başçısının məktubunda da, İlham Əliyevin çıxışında da bu məqam qızımı xətt kimi keçir.

Diqqətçəkici mühüm məqamlardan başqa biri Obamanın məktubunda Vaşinqtonun təkcə energetika sahəsində deyil, siyasi sahədə isləhatlarla bağlı gözləntilərinin də yer almasıdır. "Son 20 il Azərbaycan üçün həm siyasi, həm də iqtisadi sahələrdə transformasiya dövrü olub" ifadəsi buna işarədir. Maraqlıdır ki, ABŞ-la mühüm yaxınlaşma və anlaşma olayı kimi deyərləndirilən prezident Əliyevin son Amerika səfərindən sonra Azərbaycanda sahələrdə də kövrək irəliyəşər qeydə alınıb, Qərbi-Bakı münasibətlərində böyük əngəl olan siyasi məhbus problemi xeyli dərəcədə yoluna qoyulub və yaqın ki, prosesin davamı gələcək.

O da təqdirdəcidir ki, uzun müddət ABŞ-ı Azərbaycana qarşı ədalətsiz mövqə tutmaqdə qıyanan, hətta onu dövlət əvvəriliyi, "məxməri inqilab" cəhdələrindən suçlayan idtidar mediası da bu arada zamanın nəbzini düzgün tutaraq, vali deyişib. Amerika siyasetini, Barack Obamanı tarifləməye başlayıb.

Məsələn, zaman-zaman Birləşmiş Ştatların xarici siyasetinə qarşı yazıları ilə çıxış edən "Azərbaycan" qəzeti dünənki sayında ABŞ-a reverans edib.

Bunu U dönüşü da hesab etmək olar. Çünkü indiyədək ABŞ-da hazırlanmış hesabatlarında ölkəmizə yönelik təqidlər olduqda, yaxud ABŞ rəsmiləri ölkəmizdə insan haqlarının və demokratyanın durumundan danışanda, digər rəsmi qəzetlər kimi "Azərbaycan" da dənəyə hegemonu ilə "düşmənciliyə" başlayırdı. Amma indi belə görünü ki, yeni dostluq büsəti qurulur.

"ABŞ Azərbaycanı enerji lideri elan etdi" sərlövhəli həmin məqalədən 2 sitat:

"ABŞ-in yeni Azərbaycan siyasetinin əsas məramı - prezident İlham Əliyevə tam dəstək: ABŞ dünyasının ən əsas iqtisadi nəhəngi, harbi gücü, siyasi monopolistidir, yəni şəriksiz fəvvarələrdən ibarətdir. Onun maraqları artıq Yer planeti ilə məhdudlaşdır, qalaktikanı təsir dairəsinə alır. Dünya siyasetini müəyyənləşdirir. Ağ Evin "qara siyahı"sına düşmək o ölkənin və xalqın müqəddərati üçün böyük təhlükə sayılır... İstisnasız olaraq hər bir dövlət rəsmi Vaşinqtonla hesablaşmağa çalışır. Amma bu sırada çox az dövlət var ki, onlarla münasibətlər "hökəm verən və icraçı" müstəvisində yox, tərəfdəşlik və maraqların uzlaşdırılması kontekstində bərqərar olub. Azərbaycan da bu ölkələr cərgəsindədir".

"ABŞ Azərbaycandakı isləhatları təqdir edir: bir neçə gün öncə ən qüdrətli dövlətin rehbəri tərəfindən Azərbaycan Xalq

Cümhuriyyətinin "dünyada əhalisinin əksəriyyəti müsəlman olan ilk dünyəvi demokratik dövlət" kimi tanınması hər birimizdə iftخار hissi yaranan hal idi. Lakin Barack Obama yalnız şəhərli tariximiz etirafı ilə yox, həm də müasir Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu qeyd etməklə də bizləri qururlarıdı. Respublikamızın 25 il ərzində Avropanın enerji şaxələndirməsini və təhlükəsizliyini dəstəkləməsinin xatırlanması nə qədər əlamətdar ididə, ABŞ tərəfindən Azərbaycanın "enerji lideri" elan olunması ondan dəfələr artıq eləhiddələr daşıyır... Antiazərbaycanlı şəbəkənin bütün iddialarına rəğmen, hər dəfə sübut olunur ki, ABŞ həm Azərbaycanı özünün önəmli tərəfdəsi sayıv və onu itirmək niyyətində deyil, həm də prezident İlham Əliyevin fəaliyetini, onun geosiyasi təşəbbüslerini hər zamanki kimi bir-mənəli müdafiə edir. Bu isə

Əslində ABŞ-la dostluq, tərəfdəşlik kursu Azərbaycan üçün yeganə doğru yoldur. Çünkü Rusiyadan fəqli olaraq ABŞ, Qərb Azərbaycanın suverenliyinin, müstəqilliyinin gücənəməsində səmimi şəkildə məraqlıdır. Daha dəqiq desək, bu gün Azərbaycanın Rusiyadan müstəqilliyinin əsas qarantı vaxtılı sabiq səfər Riçard Morningstarın da dediyi kimi, məhz Birləşmiş Ştatlardı.

O ki qaldı əlaqələrin daha da derinleşməsi və möhkəm olmasının perspektivi üçün Ağ Evin Bakıdan umduğu siyasi isləhatlara və gözənlətilərə, məktubda da incə şəkildə vurğulduğu kimi, Amerika Azərbaycanı enerji lideri və etibarlı tərəfdəş elan eleməkələ Bakıya həm mühüm reverans edib, həm də və ən vacib, siyasi avans verib. Bu, eyni zamanda prezident İlham Əliyevə Rusiyaya çox da məhə qoymadan "isləhatlara davam

Azərbaycanın müstəqil siyaset, yanındayıl!" mesajıdır... tərəfdəşləri üçün növbəti uğurudur..."

□ Analitik xidmət

"Azərbaycanın nefti və qazı Avropa üçün hayatı əhəmiyyətə malikdir"

Azərbaycan və Böyük Britaniya möhkəm ikitərəflə əlaqələri inkişaf etdirməyə davam etdirəcəklər. Bu barədə Böyük Britaniyanın baş naziri David Cameronın 23-cü Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - Caspian Oil & Gas 2016 sərgisinin və 6-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Alternativ Enerji - Caspian Power 2016 konfransının iştirakçılarına göndərdiyi məktubda deyilir.

Sərginin açılışında oxunan məktubda deyilir: "Zati-aliləri Prezident İlham Əliyev və Azərbaycan xalqını bu cəlbəcidi sərgi və konfransın keçirilməsini münasibətlə təbrik etmək istəyirəm".

Məktubda iki ölkənin möhkəm ikitərəflə əlaqələri inkişaf etdirməyə davam edəcəklərinə dair ümidi ifadə olunur: "Olduqca şadəm ki, Britaniya şirkətləri Azərbaycanın karbohidrogen sektorunun inkişafında vacib rol oynayırlar".

Məktubda qeyd olunur ki, Azərbaycanın enerji resursları Avropa və dünya iqtisadiyyatında, Avropanın enerji təhlükəsizliyində həyati ənəmli rol oynayır: "Cənub Qaz Dəhlizi Avropa bazarlarına enerji resurslarının tədarüklerinin şaxələndirməsində vacib rol oynayır. Böyük Britaniya Cənub Qaz Dəhlizi və "Transadriatik" boru kəməri layihəsinin inkişafında Azərbaycanın rolunu alqışlayır".

